

**Algemene beschouwingen
Progressieve Groepering Asten
Begroting 2025**

Investeren in leefbaarheid

Geachte voorzitter, collega-raadsleden, college, belangstellenden en kijkers en luisteraars bij radio SIRIS,

Asten als gemeente kan weinig doen aan het financieel zware weer dat er aan komt. Het is van belang dat mensen elkaar weten te vinden en dat Asten investeert in de leefbaarheid en ontmoeting in zijn kernen. PGA vraagt in deze beschouwing extra aandacht voor de jeugd, woningbouw, cultuur in Asten en mensen met een laag inkomen. Het is van belang dat de jeugd zich goed kan ontwikkelen. Betaalbare woningen moeten worden toegevoegd aan de woningvoorraad. Iedere inwoner in Asten moet kunnen leven van zijn inkomen. Bezuinigen op cultuur maakt het moeilijker de jeugd een goede basis te geven en daarnaast zorgt het voor een 'guur leefklimaat' in Asten.

Bij de jaarrekening zagen we al de eerste tendensen dat de gemeente Asten er financieel niet goed voorstaat. Met technische kunstgrepen binnen de gemeentelijke financiën is voldaan aan het sluitend maken van het begrotingsjaar 2025. De gemeente teert in op de reserves en dit kunnen we als gemeente maar een beperkt aantal jaren volhouden. Vanaf 2026 duikt Asten fors de rode cijfers in. Het is onmogelijk om 3 miljoen euro structureel te bezuinigen zonder het hele voorzieningenniveau onderuit te halen. Daarom komen wij als gemeenteraad volgende week bijeen over een 'Aanpak Asten in balans'. Daar focussen we ons allen op een langetermijnstrategie om financieel in balans te blijven. Daarom ligt de nadruk in onze beschouwing nu minder op de lange termijn.

Asten heeft een begroting die aandacht geeft aan de verschillende uitdagingen waar de gemeente voor staat. PGA ziet een daadkrachtig groenbeleid terug waarbij er meer bomen worden geplant in de gemeente. Het erfgoed- en welstandsbeleid wordt vernieuwd. Laaggeletterdheid staat hoog op de agenda en de minimaregelingen worden geharmoniseerd. Ook timmert Asten aan de weg om kwalitatief goede woningbouwplannen van de grond te krijgen. Maar daarmee is de gemeente er niet: het verlenen van goede zorg aan alle inwoners staat onder druk. Evenals de leefbaarheid en de natuur.

PGA heeft voor het komende jaar vijf speerpunten:

1. Onderhouds- en investeringsbudget speelvoorzieningen;
2. Het behoud cursusaanbod ter versterking van basisvaardigheden van inwoners;
3. Het voortzetten van cultuureducatie;
4. Het niet verder versoberen van de zorg;
5. Het behoud van natuur en leefbaarheid.

Daarnaast gaan we in deze beschouwing in op een aantal andere belangrijke items.

Ik noem ze per programma.

Sociaal domein:

PGA staat helemaal achter de pijlers zoals omschreven in het beleidsplan Sociaal domein. In de begroting staan sterke punten. Dat niveau wil PGA in stand houden.

- Speelvoorzieningen

In de begroting is budget opgenomen voor onderhoud van speelvoorzieningen. Dat is hard nodig, want er is echt een achterstand. Het college wil met investeren wachten tot er een nieuw speelbeleidsplan ligt. Voor PGA duurt dat te lang, we willen nu investeren.

- Goed niveau van zorg behouden

Goede zorg verlenen wordt ingewikkeld, niet alleen omdat de financiering onder druk staat, maar ook door het gebrek van 'handen aan het bed'. PGA wil dat de bureaucratie zoveel mogelijk verdwijnt uit het sociale domein. Daarnaast moet, waar mogelijk, gebruik gemaakt worden van nieuwe ontwikkelingen en hulpmiddelen. Bijkomend voordeel is, dat hierdoor de autonomie van cliënten vergroot wordt.

- Behoud breed cursusaanbod

Voor PGA zijn gelijke kansen, waarbij iedereen toegang heeft tot meer ontwikkeling een speerpunt. Daarom zijn we blij dat het 'Behoud cursusaanbod versterken basisvaardigheden inwoners' voor 2025 nog op de rol staat. Na volgend jaar is er grote onzekerheid of dit zo door kan gaan. PGA vindt dit zo belangrijk, dat dit voor ons onderwerp wordt bij de discussie van de 'Aanpak Asten in Balans'.

- Cultuur en cultuureducatie

Middelen voor cultuur gaan in Asten vooral naar het museum en ondersteuning van muziekverenigingen. Beide vindt PGA belangrijk. Maar als wij echt willen dat alle kinderen meedoen en gelijke kansen krijgen dan moeten we kinderen op school kennis laten maken met cultuur. Het landelijk programma Cultuur met Kwaliteit heeft zichzelf bewezen. Met dit programma komen kinderen uit alle klassen op school in aanraking met cultuur. Dit nemen ze hun hele leven mee, om die reden vinden wij als PGA dat CMK4 zeker door moet gaan.

Daarnaast hebben wij aangekondigd dat we een onderzoek willen naar Kunst in de openbare ruimte. Verschillende kunstwerken zijn niet goed geïnventariseerd en ook is niet bekend welke afspraken er zijn gemaakt m.b.t. onderhoud. Kunst hoort bij de openbare ruimte en daar hoor je zorgvuldig mee om te gaan. Wij dienen hierover een amendement in.

- Sporthal / zwembad

PGA wil dat mensen kunnen blijven sporten en zwemmen in Asten. Als we kijken naar de toekomst en de gevolgen voor de begroting: Hoe realistisch is het dan nog om een nieuwe sporthal te bouwen? We hebben geld in het onderhoudsbudget zitten. Renoveer de sportvoorzieningen daarmee zodat Asten hier nog jaren mee vooruit kan.

Ruimtelijk domein:

- Behoud van natuur en leefbaarheid

Asten is van plan flink te vergroenen. Maar enkel en alleen het planten van bomen is daarvoor niet genoeg. Natuur moet als het ware gedragen worden door de gemeenschap. Dan wordt de fysieke leefbaarheid groter. Daarbij is de luchtkwaliteit van groot belang. PGA beseft dat Asten, wat dat betreft niet op een eiland ligt, maar roept het college op mee te doen met initiatieven, die de luchtkwaliteit verbeteren.

- Ploegmakerspark

Al jaren staat in de begroting dat Asten in 2025 start met de renovatie van het Ploegmakerspark. Nu staat er ineens de periode 2025-2027 genoemd. Na jaren wachten wil PGA dat in 2025 echt een begin wordt gemaakt – en niet pas in 2027. Het burgerinitiatief rond het Processiepark gaat niet door. Zo zijn er meer posten bij de Reserve eenmalige bestedingen, die niet gebruikt worden. PGA wil dit inventariseren. Wat er over blijft kan bijvoorbeeld gebruikt worden om posten te financieren als een upgrade van parken en speelvoorzieningen.

- Wonen

Er wordt veel gebouwd in Asten. Dat vindt PGA een prima ontwikkeling. Hoe staat het met het woningsplitsingsbeleid, de doelgroepenverordening en de woonzorgvisie. Wat is de status hiervan?

Tijdens de behandeling van de Kadernota zijn hartstochtelijke pleidooien gehouden om alternatieve woonvormen zoals Tiny Houses mogelijk te maken. De oproep vanuit de raad was helder: onderzoek in ieder geval de mogelijkheid zodat geïnteresseerden zich kunnen melden. In Loverbosch III was hiervoor ruimte gereserveerd die door de verplaatsing van de school is vervallen. Is er een alternatieve locatie in beeld voor minimaal 30 Tiny houses c.q. circulaire woningen?

- Woonwagenlocatie:

Asten heeft jarenlang niet geïnvesteerd in een nieuwe woonwagenlocatie. De gemeente is aan de slag gegaan met uitgangspunten voor een nieuwe locatie, maar wat gaat de gemeente Asten komend jaar concreet doen om te voldoen aan deze wettelijke verplichting?

Financiën, control en economie:

- Voorstel toeristenbelasting

Toeristenbelasting heffen op truckparkings is niet wenselijk.

Bestuur en veiligheid:

Bij de behandeling van de kadernota heeft het college toegezegd met nadere informatie te komen over de arbeidsmarktstrategie. PGA stelt vraagtekens bij de hoogte van dit bedrag in relatie tot het resultaat. Het resultaat is een website waarop één vacature voor de gemeente Asten staat. Kan het college dit toelichten?

Tot zover het betoog van de PGA in eerste termijn, We willen het ambtelijk apparaat bedanken voor de ondersteuning gedurende het afgelopen jaar.

Fractie PGA

Sandu Niessen

Marianne van de Ven - Meulendijks

Hans van den Bosch

Annemie Urlings

Danny Grein